

Suomi 25 vuotta ISSP:ssä – pysyvätkö kansalaiset mukana?

Sami Borg

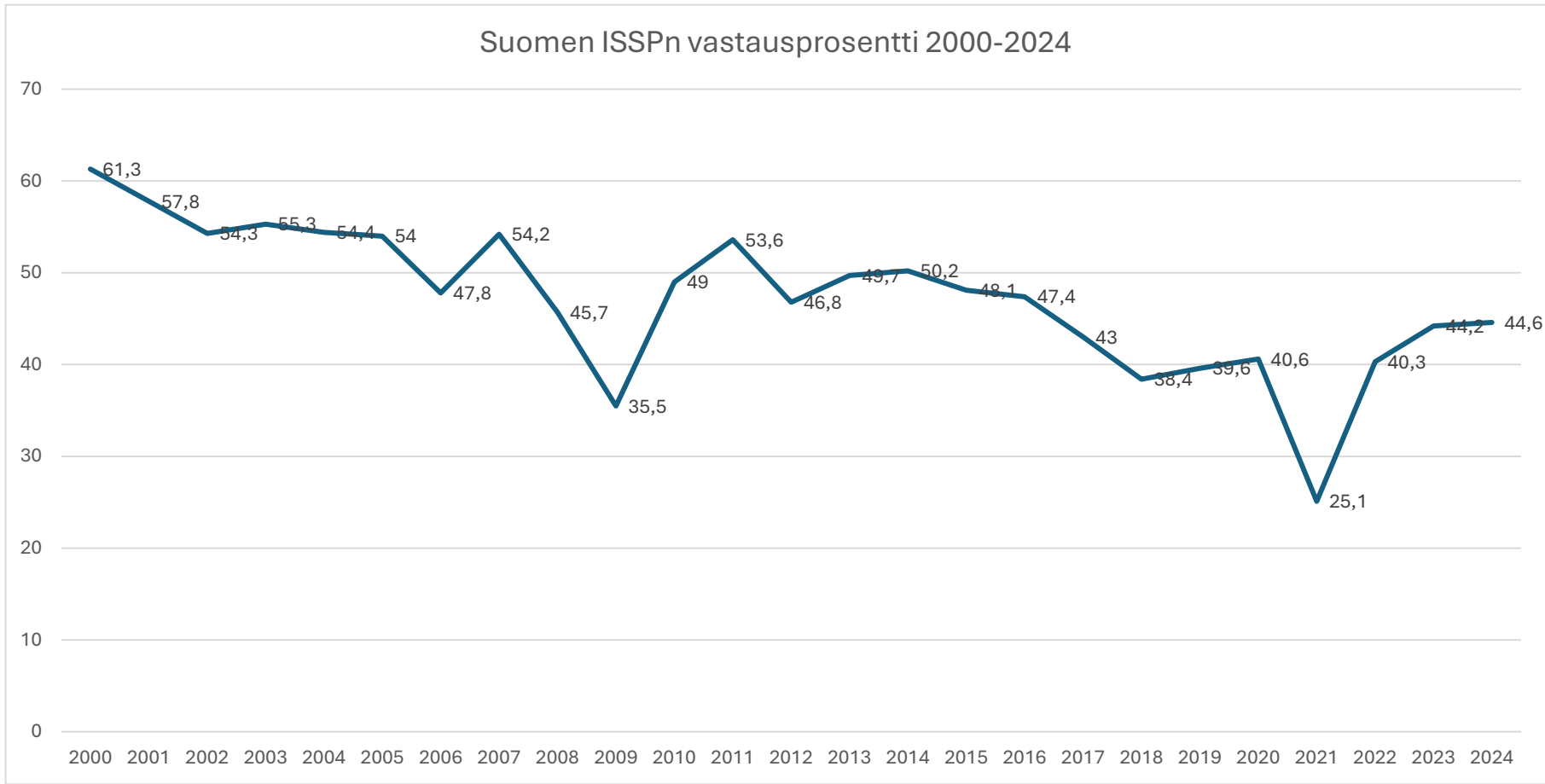
tutkimuspäällikkö, Kunnallisalan kehittämissäätiö

Pysyvätkö kansalaiset mukana kyselytutkimuksissa?

- Oleellinen yleinen kysymys kyselyjen luotettavuudelle ja kyselyaineistojen käytettävyydelle
- Mittareiden validiteetti, reliabiliteetti ja toimivuus
- Otantamenetelmät ja otoksen onnistuminen (pulmana vastaajakato)
- Vastaamisen säntillisuus (pulmana vastauskato)
- Onko osallistumatta/vastaamatta jättäminen mittaamisen kannalta satunnaista vai ei?
- Epäedustavuuksien korjaaminen esim. painottamalla

Kamppailu vastaajakatoa vastaan (otospohjaiset kyselyt)

- Kyselyn ja yleensä tiedonhankinnan merkittävyyden korostaminen
- Etukäteisyhteydenotot
- Yhteydenottokertojen lisääminen
- Haastattelujen monikielisyyden lisääminen
- Haastatteluista kieltäytyneiden taivuttelu
- Vastausajan (eli kyselylomakkeiden) lyhentäminen
- Lisähuomion kiinnittäminen riittävän helppoon vastaamiseen
- Tiedonkeruuajan pidentäminen
- Vastauspalkkiot
- Tiedonkeruumenetelmien monipuolistaminen (hybriditiedonkeruu)
- ym.

2000	ympäristö II
2001	sosiaaliset verkostot II
2002	perhe ja sukupuoliroolit III
2003	kansallinen identiteetti II
2004	kansalaisosallistuminen
2005	työorientaatiot III
2006	valtion tehtävät IV
2007	vapaa-aika ja urheilu
2008	uskonto III
2009	eriarvoisuus IV
2010	ympäristö III
2011	terveys
2012	perhe, työ ja sukupuoliroolit IV
2013	kansallinen identiteetti III
2014	kansalaisosallistuminen II
2015	työorientaatiot IV
2016	valtion tehtävät V
2017	sosiaaliset verkostot III
2018	uskonto IV
2019	eriarvoisuus V
2020	ympäristö IV
2021	terveys II
2022	perhe, työ ja sukupuoliroolit V
2023	kansallinen identiteetti IV
2024	internetin käyttö ja teknologiat

Johtopäätöksiä?

-laskeva pitkäaikaistrendi; teemat ja vast-%; tiedonkeruuorganisaatio; aktivointi ja motivointi; aiheet relevantteja

- ”Response rates continue to decrease over time, but lower response rates seem not to substantially decrease demographic representativeness within the range we examined. ”

Holbrook et al. (2005)

-vastaajakadon korreloituminen teemoihin on kysymysmerkki

Suomen ISSP-historia pähkinänkuoressa I

- Asia ei ollut näkyvästi esillä Tietoarkiston suunnittelussa 1995–1998 vaikka...
- ...useat eurooppalaiset data-arkistot ovat olleet pitkään keskeisessä aineistopalveluroolissa sosiaali- ja politiikkatieteiden kansainvälisissä vertailututkimuksissa (WVS/EVS, CSES, ISSP, myöhemmin myös ESS)
- Suomi hyväksyttiin ISSP:n jäseneksi vuoden 2000 toukokuussa. Vuoden 2000 aineiston rahoitus tietoarkiston perusvoimavaroista (tuolloin vielä vanhat budjettikäytännöt)
- Vuonna 2001 sai OPMltä lisärahoitusta ISSP-aineiston ja Suomen LIS-jäsenyyden kustannusten kattamiseksi vuosiksi 2001 ja 2002.
- Vuosikertomus 2001: ”Samalla sovittiin, että OPM ottaa vertailevan sosiaalitutkimuksen kansainvälisiin tutkimusohjelmiin liittyvien aineistojen keruun rahoituksen esille kevään tulossopimusneuvotteluissa TaY:n kanssa.”
- Vuodesta 2003 alkaen aineistonkeruu maksettiin pitkään Tietoarkiston perusvoimavaroista.

Suomen ISSP-historia pähkinänkuoressa II

- Alusta alkaen Suomen ISSP-jäsenyys järjestettiin kolmen organisaation yhteistyönä.
- Yhteiskuntatieteellisen tietöarkiston lisäksi mukana Tilastokeskuksen haastattelu- ja tutkimuspalvelut -yksikkö sekä Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos.
- Vastuututkijoina pitkään sosiologian professorit Raimo Blom ja Harri Melin. Nykyisin vetovastuussa professori Semi Purhonen.
- Lomakkeiden käännöstyö Tietöarkiston ja vastuututkijoiden yhteistyönä.
- Keruumenetelmä: itsetäytettävä paperinen lomake 2000–2008; verkkolomake tai paperilomake 2009–
- Ratkaisevat menestystekijät: rahoitus, tekijät, aktiivinen kv. yhteistyö sekä aineistojen käyttö + jatkokäyttö

TIETOARKISTO

Tilastokeskus

 Tampereen yliopisto
Tampere University

KIITOS

Kansalaiset pysyvät mukana